

Veldkeuringen 2015

R. T. Houtman

Na het opheffen van Productschap Tuinbouw en de daarbij behorende promotie-organisatie Plant Publiciteit Holland (PPH), werden de keuringen verplaatst naar de Sortimentstuin Harry van de Laar. Ook zijn de medailles na veldkeuring vanaf 2015 vervangen door de KVBC-Award. In 2015 werden elf gewassen door de keuringscommissie van de Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen met de KVBC-Award bekroond. Acht planten kregen een Bronzen KVBC-Award, één kreeg een Zilveren KVBC-Award en twee cultivars werden met een Gouden KVBC Award bekroond.

KVBC-Award

De doelstelling van de KVBC is: Groene kennis delen. Eén manier om dit te doen is het uitdragen van de keuringsresultaten. In het verleden werden planten na veldkeuring bekroond met een getuigschrift (1895-2010) en later met een medaille-certificaat (2011-2014). De keuringsresultaten werden voornamelijk binnen het vak verspreid. Maar de KVBC wil ook – via het vak – de consument adviseren welke planten goed zijn. Met de KVBC-Award wordt aangegeven welke nieuwe planten goed, beter en best zijn.

De KVBC-Awards kunnen worden toegekend na veldkeuring van een nieuwe cultivar. Al naar gelang de kwaliteiten van de plant kan de KVBC-

Award worden toegekend in brons, zilver of goud. Nieuw bij het keuren is dat er wordt gewerkt met een scorekaart. Deze scorekaart geeft een compleet beeld van de eigenschappen van de plant. Per gewasgroep wordt een vaste scorekaart ontwikkeld. Er wordt gekeurd op 10 vooraf vastgestelde criteria. Aan de hand van het totaalcijfer wordt bepaald of en zo ja voor welke bekroning de noviteit in aanmerking komt. Op deze manier is er een cijfermatige onderbouwing. Niet alleen na veldkeuringen, maar ook na sterrenkeuringen kunnen een KVBC-Awards worden toegekend. Tentoonstellingskeuringen (GrootGroenPlus en Plantarium) zijn uitgesloten omdat deze een momentopname betreffen.

Choisya 'Londaz' (WHITE DAZZLER)

FOTO: RH

Een cultivar komt voor een KVBC-Award in aanmerking als deze:

- als noviteit kan worden aangemerkt en nog maar beperkt is verspreid in het handelsverkeer.
- vernieuwend is en een verbetering voor gebruik in tuinen en openbaar groen.
- goed en gemakkelijk is in opweeke-, handelsfase en gebruik.
- onderscheidbaar is en stabiel in eigenschappen.
- goed bestand is tegen ziekten en plagen.

Als er een Award wordt toegekend, gaat deze steeds vergezeld van een scorekaart. De scorekaarten van bekroonde planten worden via de website van de KVBC gepubliceerd. Er wordt door de secretaris van de keuringscommissie een lijst bijgehouden van alle toegekende KVBC-Awards, inclusief jaartal van toekenning. Op termijn kunnen de waarderingen worden herzien.

Een overzicht van de 11 planten waaraan de eerste KVBC-Awards werden toegekend:

***Choisya* 'Londaz'^{PBR} (WHITE DAZZLER)**

KVBC-Award Goud

WINNER: Peter Moore, Stockbridge,

Verenigd Koninkrijk, 2007

INZENDER: Plantipp BV, IJsselstein

GROEIWIJZE: bolvormig, dicht vertakt, twijgen dofgroen, wrattig en met korte klierharen bezet, geurend bij wrijven.

Choisya 'Londaz' (WHITE DAZZLER)

FOTO: RH

BLADEREN: wintergroen; handvormig gedeeld, circa 4-5,5 lang en 5-6,5 breed; deelblaadjes smal omgekeerd lancetvormig, bladrand onregelmatig ondiep getand-gezaagd, top afgerond, voet spits, 3-5,5 cm lang en 0,5-0,9 cm breed, wrattig aanvoelend door lenticellen; matglanzend donkergroen (147A), geurend bij wrijven

BLOEMEN: in losse eindstandige gevorkte bij-schermen, circa 6.5 cm lang en tot 7 cm breed, afzonderlijke bloemen 1,5-1,8 cm breed, kroonbladen wit (NN155B/C), met een hart van opstaande meeldraden met donkergele helmhokjes. Sterk zoet geurend. Bloeitijd april-oktober.

In vergelijking met 'Aztec Pearl' groeit 'Londaz' beduidend compacter met een dichtere vertakking. De bladeren zijn kleiner en donkerder groen. Ook zijn de bladeren minder glanzend. De bloei-rijkheid van 'Londaz' is ongekend. Vanaf april tot ver in oktober blijft de plant bloemen produceren. De hoofdbloei valt in mei en augustus. Het is een duidelijke verbetering en goede aanvulling in het vrij kleine *Choisya* sortiment.

'Londaz' kan worden toegepast in tuin en openbaar groen, maar ook als potplant. De plant is prima winterhard.

Hydrangea paniculata 'HPOPR013'
(CANDLELIGHT) FOTO: RH

***Hydrangea paniculata* 'HPOPR013'^{PBR}**
(CANDLELIGHT)
KVBC-Award Brons

WINNER: Oprins Plant NV, Rijkevorsel,
België, 2011

INZENDER: Van Vliet New Plants BV, Stroe

GROEIWIJZE: breed omgekeerd eirond; circa
2,5 m hoog, jonge twijgen licht geelgroen, iets
purper getint aan de zonzijde, oudere takken
oranjebruin tot bruin.

BLADEREN: eirond, met een gezaagde bladrand
en spitse tot kort toegespitste top, circa 11 cm lang
en 6 cm breed, donkergroen.

BLOEMEN: in eindstandige conische pluimen
tot circa 20 cm lang en 14 cm breed (aan jonge
planten groter), bestaand uit fertiele en steriele
bloemen. Fertiele bloemen klein (circa 0,6 cm),

Hydrangea paniculata 'Jane' (LITTLE LIME)
FOTO: RH

wit en zijn duidelijk zichtbaar in de pluimen,
vooral aan de top. Per steriele bloem zijn (gemid-
deld) 1,75 fertiele bloemen in een pluim aanwezig.
Steriele bloemen met vier tepalen (bloemblaadjes),
ruim 3 cm groot; wit (NN155A), bij uitbloeien
licht rozerood tot lichtpaars verkleurend; bloeitijd
eind juli- begin oktober.

Lijkt vrij sterk op 'DVPPinky'^{PBR} (PINKY WINKY),
maar heeft iets kleinere bloem pluimen, iets min-
der stevige takken en lijkt iets forser te groeien.
Qua bloemverkleuring bij uitbloeien toont
'HPOPR013' dezelfde intense kleuren. Deze
grote struik leent zich prima voor toepassing in
(grotere) tuinen en parken. In het openbaar groen
kan deze cultivar het best in kleine groepen tussen
bodembedekkers worden geplant.

***Hydrangea paniculata* 'Jane'^{PBR} (LITTLE LIME)**
KVBC-Award Goud

WINNER: Tim Wood, Spring Meadow Nursery,
Grand Haven, Michigan, Verenigde Staten, 2010
INZENDER: Valkplant BV, Boskoop

GROEIWIJZE: breed opgaand, bolvormig tot breed
omgekeerd eirond, met een dichte vertakking;
circa 1 m hoog, jonge twijgen purper, oudere
takken licht oranjebruin.

BLADEREN: eirond, met een fijn gezaagde bladrand
en spitse top, circa 6 cm lang en 3,5 cm breed,
middengroen.

BLOEMEN: in eindstandige breed ovale tot bijna

Hydrangea paniculata 'Jane'
(LITTLE LIME) FOTO: RH

Ilex crenata 'Icoprins11' (DARK GREEN)
FOTO: OP

bolronde pluimen tot circa 12 cm lang en 10 cm breed (aan jonge planten groter), bestaand uit fertiele en steriele bloemen. Fertiele bloemen klein (circa 0,3 cm), lichtgroen en onopvallend verscholen onder de steriele bloemen. Per drie steriele bloemen is (gemiddeld) één fertiele bloem per pluim aanwezig. Steriele bloemen met vier tepalen (bloemdekblaadjes), circa 3 cm groot; licht geelgroen (144B tot 145A), bij uitbloeien lichtpaars verkleurend; bloeitijd eind juli- begin oktober.

Ontstond uit een kruisingsprogramma dat erop was gericht een compactere vorm van de populaire en zeer goede 'Limelight' te ontwikkelen. 'Jane' groeit beduidend compacter dan 'Limelight' maar heeft dankzij de licht geelgroene steriele bloemen, qua bloei wel dezelfde uitstraling. In tegenstelling tot 'Limelight', die bij uitbloeien slechts weinig verkleurt, kleurt 'Jane' warm lichtpaars. Deze kleur kan per locatie en per jaar enigszins variëren. Vanwege de relatief lage en bossige groeiwijze is 'Jane' geschikt voor toepassing in tuinen en als vakbeplanting in het openbaar groen en parken.

***Ilex crenata* 'ICOPRINS11'^{PBR} (DARK GREEN)**
KVBC-Award Zilver

WINNER/INZENDER: Oprins Plant NV, Rijkevorsel, België, 2008

GROEIWIJZE: breed opgaand groeiend met een omgekeerd eironde habitus. Twijgen dof middengroen.

BLADEREN: Wintergroen, elliptisch, vlak tot zeer licht concaaf (hol), circa 2.5 cm lang en 1 cm breed, top afgerond, zeer kort genaald, voet spits, bij uitlopen geelgroen (144A), volwassen blad donkergroen (NN137A).

BLOEMEN: onopvallend, okselstandig, vrouwelijk, circa 0,3-0,4 cm groot, met vier groenwitte kroonblaadjes.

VRUCHTEN: vrijwel rond, circa 0.8 cm lang en in breed, glanzend zwart, niet talrijk.

Eind vorige eeuw startte Oprins een kruisingsprogramma waarbij het doel was om een vervanger voor Buxus te ontwikkelen. 'ICOPRINS11' is, na 'Blondie', de tweede cultivar die geïntroduceerd werd. In tegenstelling tot veel andere *I. crenata* cultivars blijft 'ICOPRINS11' steeds vanaf de basis vertakken. Dit is een belangrijke eigenschap als de planten als haagje worden toegepast. De plant is door middel van snoei prima compact te houden en daardoor ook geschikt om als grafbeplanting te gebruiken. Deze toepassing is met name in Duitsland en Oostenrijk belangrijk.

Hoe zuidelijker de plant gekweekt/toegepast wordt, des te gevoeliger is deze voor spint. In Nederland en Vlaanderen zijn tot op heden geen noemenswaardige problemen met spint voorgekomen. Op zwaardere gronden (hoge pH) is bodemverbetering nodig voor het planten. Anders zullen de planten stokkerig groeien. Gezien het hoge technische karakter van deze keuring en de maatschappelijke relevantie werd de score-kaart aangepast.

Loniceria nitida 'Golden Glow'

FOTO: RH

***Loniceria nitida* 'Golden Glow'^{PBR}**

KVBC-Award Brons

WINNER: Nijland Siergroen, Harfsen, 2010

INZENDER: Van Vliet New Plants BV, Stroe

GROEIWIJZE: breed spreidend-opgaand met sterk uitstaande twijgen, uiteindelijk een afgeplatte struik vormend tot circa 75 cm hoogte; jonge twijgen grijsgroen, aan de bovenzijde purper getint, oudere takken grijsbruin.

BLADEREN: wintergroen, eirond tot smal eirond, iets concaaf (hol), circa 2 cm lang en 0,6-0,8 cm breed, top afgerond, voet stomp, bij uitlopen geelgroen (N144A/N144D), volwassen blad geel (9B).

Ontstaan als een mutant in 'Maigrün' heeft 'Golden Glow' vrijwel dezelfde groeiwijze en verschilt alleen in bladkleuren. De goede eigenschappen van 'Maigrün' zijn dus ook van toepassing op 'Golden Glow'. Opvallend is dat het blad van 'Golden Glow' zeer lichtgeel kleurt tijdens warme en droge periodes in de zomer, maar nauwelijks verbrandt. Hoewel enigszins smaakafhankelijk is 'Golden Glow' toepasbaar als vakbeplanting of als lage haag.

***Prunus laurocerasus* 'Gajo'^{PBR}**

KVBC-Award Brons

WINNER: Nouws-Verheijen, Zundert, 2004

INZENDER: Van Vliet New Plants BV, Stroe

Prunus laurocerasus 'Gajo'

FOTO: RH

GROEIWIJZE: breed vaasvormig, compact; uiteindelijk circa 1 m hoog, jonge twijgen groen, oudere takken grijsgroen.

BLADEREN: smal langwerpig, iets gevouwen, gaaf-randig, iets gevouwen, met een spitse top, circa 5 cm lang en 1,5 cm breed, glanzend donkergroen.

BLOEMEN: in okselstandige- en eindstandige opstaande trossen tot circa 9 cm lang en 2,5 cm breed, afzonderlijke bloemen circa 0,8 cm groot, zuiverwit (NN155D), aangenaam geurend; bloeitijd eind mei-juni, vaak een tweede bloei in de nazomer.

'Gajo' ontstond als mutant in 'Otto Luyken'. De plant heeft hier oppervlakkig wel iets van weg, wat vooral wordt veroorzaakt door het typisch gevouwen, donkergroene blad. Dit is echter kleiner dan bij 'Otto Luyken'. Ook groeit 'Gajo' meer bolvormig en compacter. Dankzij deze habitus is 'Gajo' niet alleen geschikt als tuinplant en voor het openbaar groen, maar ook als potplant. Hierbij is de oppervlakkige gelijkenis met *Laurus nobilis* eveneens een voordeel.

***Prunus nipponica* 'Felice'**

KVBC-Award Brons

WINNER/INZENDER: Plantentuin Esveld, Boskoop, 2004

GROEIWIJZE: breed spreidend-opgaand met een breed vaasvormige tot bijna waaivormige habitus, zal uiteindelijk circa 5 m hoog kunnen

Prunus nipponica 'Felice'

FOTO: RH

worden. Jonge twijgen oranjebruin, oudere takken en bast bruin.

BLADEREN: smal eirond, iets gevouwen, circa 8-9 cm lang en 3-4 cm breed, fijn gezaagd, top toegespitst, voet spits; iets glanzend donkergroen (NN137A/B), herfstkleuren oranje tot donkerrood. **BLOEMEN:** in okselstandige bundels van 1-3(4) bloemen bijeen. Bloemknoppen lichtpaars (75B/C) met donkerder top (72A/B). Geopende bloemen komvormig, 2,4-2,7 cm in doorsnede, kroonbladen elkaar iets overlappend, bij openen licht paarsroze (70D), zuiverwit verbloeiend (niet op RHS-CC) met een klein vleugje paarsroze. Kelk circa 1,1 cm in doorsnede, groen (143B), iets rood getint (183A/B). Bloeitijd eind mei-juni.

Omstreeks 1992 kwam er in Plantentuin Esveld een zaailing op in de buurt van een oude *P. nipponica* 'Brillant'. 'Brillant' is zeer gevoelig voor *Monilia*, de bacterie-infectie die de bloemen en jonge scheuten van veel Prunus soorten en -cultivars kan aantasten. Tot nu toe heeft 'Felice' nog geen last gehad van de bacterie-infectie. De oorspronkelijke zaailing viel op door een brede groei en rijke bloei. De plant werd gedetermineerd als zijnde *P. nipponica* en men besloot deze te benamen.

Naast de rijke, maar korte bloei in het voorjaar geeft de struik een redelijke herfstkleur. Daar staat tegenover dat andere cultivars (o.a. 'Brillant') betere herfstkleuren geven.

Hoewel er in dit segment Prunus al een behoorlijke hoeveelheid planten is (*P. incisa*, *P. 'Hally*

Syringa chinensis 'Amigo'

FOTO: RH

Jolivette', *P. 'Woodfield Cluster'*), lijkt 'Felice' toch een bescheiden aanwinst. Al is het maar vanwege de goede groei en (tot nu toe) gebleken ongevoeligheid voor *Monilia*.

Syringa chinensis 'Amigo'

KVBC-Award Brons

WINNER/INZENDER: Plantentuin Esveld, Boskoop, 2009

GROEIWIJZE: middelgrote struik met een omgekeerd eironde habitus tot circa 3 m. Twijgen donkerbruin met licht grijsbruine lenticellen. **BLADEREN:** eirond, soms met één of twee lobben aan de basis; circa 5,5-6,5 cm lang (aan jonge scheuten tot 9 cm) en 2,7-3,5 cm breed (aan jonge scheuten tot 4,8 cm), gaafrandig, top spits, voet stomp. Bladeren middengroen (137B). **BLOEMEN:** in eindstandige opstaande pluimen tot circa 15 cm lang en 9 cm breed, afzonderlijke bloemen circa 1 cm groot, helderpaars (75A), geurend; bloeitijd half april-half mei.

Relatief dicht vertakte, breed opgaand groeiende struik. De bloempluimen zijn groter dan in *S. chinensis*. De afzonderlijke bloemen zijn helderpaars en vrij sterk geurend. De geur wordt overigens niet door iedereen gewaardeerd. In tegenstelling tot de cultivars van *S. vulgaris* kan 'Amigo' door stekken worden vermeerderd, wat de kostprijs verlaagd. Toepasbaar in tuinen en openbaar groen.

Syringa 'SMSJBP7' (Bloomerang Dark Purple)

FOTO: VP

'Amigo' werd omstreeks 2004 als zaailing van *S. chinensis* geselecteerd. Na selectie in 2009 besloot Plantentuin Esveld de plant 'Ellen' te noemen. Kort hierna, voordat de plant in de handel was, werd de naam gewijzigd in 'Amigo'. Helaas te laat om correct in de Naamlijst voor Houtige Gewassen 2010-2015 te worden opgenomen.

Syringa 'SMSJBP7'^{PBR}

(BLOOMERANG DARK PURPLE)

KVBC-Award Brons

WINNER: Tim Wood, Spring Meadow Nursery, Grand Haven, Michigan, Verenigde Staten, 2010

INZENDER: Valkplant BV, Boskoop

GROEIWIJZE: breed opgaand, compact en dicht vertakt; uiteindelijk 1,2-1,8 m hoog. Twijgen bruinroen.

BLADEREN: breed eirond; circa 4 cm lang en 3 cm breed, gaafrandig, iets gegolfd, top stomp, voet spits, donkergroen.

BLOEMEN: in eindstandige opstaande pluimen, circa 12 cm lang, afzonderlijke bloemen circa 0,9 cm groot, dieppaars in knop (77A), geopende bloemen lichter (77B), aangenaam geurend; bloeitijd mei, gevolgd door een tweede bloei in de eind juli-begin september.

Vrij compact groeiende *Syringa meyeri*-hybride die iets forser en hoger groeit dan de bekende *S. meyeri* 'Palibin'. Grootste pluspunt van

Taxus baccata 'Golden Carol'

FOTO: RH

'SMSJBP7' is dat de plant meerdere keren per seizoen bloeit. Na de eerste bloei in het voorjaar volgt een tweede, opvallend rijke bloei omstreeks eind juli-begin september. De bloempluimen zijn wat lossier en meer open dan bij 'Palibin'. De donkerpaarse bloemknoppen contrasteren goed met de lichter paarse geopende bloemen. Het donkergroene blad geeft de plant een gezonde uitstraling. Doordat het een vrij gedrongen struik is kan deze ook goed in kleine(re) tuinen worden toegepast.

Taxus baccata 'Golden Carol'^{PBR}

KVBC-Award Brons

WINNER: H.M.C. Kouwenberg, Netersel, 2011

INZENDER: Plantipp BV, IJsselstein

GROEIWIJZE: vaasvormig tot breed vaasvormig met een verwachte hoogte tot circa 2 m. Jonge twijgen licht oranjegeel, oudere takken roodbruin.

BLADEREN: wintergroen, naaldvormig, circa 1,9-2,3 cm lang en 0,2 cm breed, top kort toegespitst, voet spits. Jonge naalden groen (143A/B) met gele randen en top (9B-9D), volwassen naalden groen (137A) met geelgroene randen en top (151D).

VRUCHTEN: geen, mannelijke cultivar.

Op jonge leeftijd groeit 'Golden Carol' breed zuilvormig. Na enkele jaren wordt de plant breder en ontstaat een vaasvormige tot breed vaasvormige habitus. Zowel qua groeiwijze als loofkleuren is 'Golden Carol' geen echte vernieuwing. Maar de

plant is groeikrachtig en gezond en, zeker voor *Taxus*, sierlijk. Het heldere loof geeft de plant een frisse uitstraling waardoor deze goed te gebruiken is als accentplant of als solitair.

***Weigela* 'Wings of Fire'^{PBR} (Pink-flowered Group)**
KVBC-Award Brons

WINNER: H. Kolster, Boskoop, 2010

INZENDER: Plantipp BV, IJsselstein

GROEIWIJZE: breed spreidend-opgaand met een bolvormige habitus tot circa 2 m hoogte. Jonge twijgen bruinrood, oudere takken grijsbruin.
BLADEREN: elliptisch, sterk concaaf (hol), glanzend, circa 10 cm lang (aan jonge, sterkgroeiende scheuten tot 16 cm) en 5 cm breed (aan jonge, sterkgroeiende scheuten tot 9 cm), gaafrandig, top toegespitst, voet spits. Groen (143A/B), in het voorjaar sterk bronskleurig getint (177A/B), volwassen blad meer oranjebrons getint (175A). Herfstkleuren bruinrood tot donker purperbruin, lang aanblijvend.

BLOEMEN: okselstandig en eindstandig, alleenstaand of in paren. Afzonderlijke bloemen circa 4 cm lang en 2,5 cm in doorsnede, licht paarsrood (70B, verbloeiend naar 63C/D) aan de buitenzijde, lichter aan de binnenzijde (N66D tot 72D, verbloeiend naar 63C/D). Bloeit niet erg rijk, bloeitijd eind mei-juni.

Weigela 'Wings of Fire'
FOTO: RH

Middelgrote struik met een dichte, bossige, ronde habitus. Het blad is wat bobbelig en glimmend. De bloemen zijn licht paarsrood maar de plant bloeit niet of nauwelijks. In tegenstelling tot de meeste andere *Weigela* wordt de sierwaarde niet gevormd door de bloei maar door de bladkleuren. In het voorjaar zijn de bladeren bronskleurig, om in de zomer lichtgroen met een meer oranjeachtige tint te kleuren. Al vroeg in de herfst verkleurt het blad bruinrood om vervolgens door te kleuren naar donker purperbruin. De herfstkleuren houden opvallend lang aan.

SUMMARY

Starting 2015 the award-system of the trials committee of the Royal Boskoop Horticultural Society has changed from Medals to a new award, called KVBC-Award. Like the former medals, these KVBC-Awards can be given in Bronze, Silver and Gold.

When assessing plants, the Trials Committee now uses score-sheets. Committee members have to give ratings for ten criteria per plant on this sheet. Depending on the total an award can be given. A better insight in the assessment process is created by using and publishing these score-sheets. After being assessed several times during 2014 and 2015, eleven plants have been awarded a KVBC-Award. Two plants were awarded a KVBC-Award in Gold, one was Awarded a KVBC-Award in Silver and nine were awarded a KVBC-Award in Bronze. Descriptions of these plants are given in Dutch.